

Een driedelige interviewserie met (voormalig) uitvaartondernemers. Centraal staat het overlijden van hun kind. Waar de één besluit te stoppen als uitvaartondernemer, kiest de ander er juist voor om door te gaan. Drie verschillende verhalen over het immense verdriet, de persoonlijke afwegingen en hun uiteenlopende keuzes.

‘Als ik met de dood van mijn zoon kan leven, kan ik alles aan’

Foto's: Totem Fotografie

Diny Neplenbroek (62) uit Amstelveen werkt bijna drie jaar als zelfstandig uitvaartondernemer als haar zoon Dennis in 2002 onverwacht overlijdt. Ze kiest ervoor door te gaan met het verzorgen van uitvaarten.

“Ik was een jaar of achttien en werkte als ziekenverzorger toen een patiënt mij voor het eerst vertelde over zijn bijna-doodervaring. Fascinerend vond ik dat! Het wakkerde in mij het gevoel aan het leven te willen begrijpen. In de daaropvolgende vijfentwintig jaar ging ik naast nachtverpleging ook terminale zorg verlenen. Ik werd moeder van drie zonen en volgde opleidingen tot yogadocent en natuurgeneeskundige. Wat ik doe in mijn leven, moet zin hebben. Zoekend naar verdieping stelde ik mijzelf de vraag: wat zou ik nog meer willen? In de rust die ik nam, zag ik mijzelf plots voor een rouwauto uitlopen. Het beeld was zo helder dat ik er vrolijk van werd. Ik interpreteerde het

als een handvat en stapte het pad op dat voor mij lag.”

Maak écht contact

“Ik volgde de opleiding tot uitvaartverzorgende. De verzorging van mensen beheerste ik al door mijn werk als verpleegkundige, net als de organisatorische kant. Eind 1999 schreef ik mij in bij de Kamer van Koophandel als zelfstandig uitvaartondernemer. De manier waarop ik werk, is dat ik écht contact maak met mensen. Er gebeurt dan iets. Ik merk dat de ander dit ook voelt. Is die ‘klik’ er, dan kan ik er zijn voor mensen. Ik luister naar wat ze nodig hebben en vul niet in. Ik houd van dit werk. Sleur is er nooit, elke

‘Ik wilde het leven leren begrijpen door die bijna-doodervaringen’

familie is anders. Het is zo bijzonder om in een week tijd samen een afscheid in te vullen.”

Geen wereld meer

“Het is 2002 en bijna Kerst als mijn oudste zoon Dennis geheel onverwachts op zijn 23ste door geweld om het leven wordt gebracht. We horen het nieuws op zondagochtend. De dag ervoor ben ik verhuisd. Overal staan de verhuisdozen nog hoog opgestapeld. Mijn jongste zoon Ronald, destijds elf jaar oud, ziet een politieauto de straat inrijden en vlak voor ons huis stoppen. Ze bellen aan en vragen ons te gaan zitten. Vanaf dat moment bestaat er voor mij geen wereld meer. Herinneringen duiken op. Zo droomde ik een half jaar voor Dennis’ overlijden dat hij bedreigd werd met de dood. Ik heb het Dennis zelfs verteld, maar hij reageerde laconiek. Er was niets om bezorgd over te zijn. Ik vergat het voorval. Een maand voor zijn dood, staand op een ladder terwijl ik het balkenplafond in mijn nieuwe huis schilderde, zei ik uit het niets dat ik er niet aan moest denken ooit een kind te verliezen. Wat eerst een vervelend voor gevoel en een nare gedachte was, is nu realiteit.”

Buitengewone verrassing

“Na het overlijden van Dennis voel ik naast de pijn en het verdriet iets dat mij buitengewoon verrast. Een onvoorstelbare kracht en allesomvattende liefde in mij zorgt dat ik mij gedragen voel. Ik geloof dat ieder mens die kracht in zich heeft, zolang je maar bereid bent de pijn te voelen en het verdriet aan te gaan dat het overlijden met zich meebrengt. Ik heb de bodem van mijn pijn durven voelen en gemerkt dat rouw een golfbeweging is. Het gevoel ebt ook weer weg. Ik merkte dat die twee totaal verschillende emoties, het verdriet en de kracht, naast elkaar kunnen bestaan. Die ervaring geeft mij houvast, al wordt mijn manier van omgang met Dennis’ dood niet door iedereen om mij heen even goed begrepen.”

Weer aan de slag

“Als het nieuwe jaar is begonnen, komt mijn werk weer om de hoek kijken. Ik heb geen idee wat ik wil. Gek genoeg gaf deze onzekerheid mij een rustig gevoel; ik moest het gewoon gaan ervaren. Ik besluit mee te lopen met een collega-uitvaartondernemer en merk dat ik het heerlijk vind om te werken. Even ben ik niet bezig met mijn eigen emoties. Het voelt of ik boven mijn verdriet sta, toch speel ik geen rol zoals een acteur. Ik ben écht als Diny bij die familie aanwezig. Het grote verschil? Het is hun verdriet en niet het mijne. Ook is het fijn te ervaren dat ik er nog steeds voor mensen kan zijn. Precies zoals ik dit voor het overlijden van Dennis deed. De duidelijkheid dat ik doorga, geeft mij energie. Ik begin met een nazorggesprek. Daarna doe ik een uitvaart voor mensen die ik ken, wat het makkelijker maakt. Het eerste jaar na Dennis’ overlijden krijg ik sowieso minder opdrachten, alsof het leven mij beschermt en ik weer rustig terug kan komen. De gedachte in mijn achterhoofd dat ik elk moment kan stoppen, geeft ook rust.”

Niet veranderd

“Natuurlijk is het overlijden van mijn kind iets wat ik altijd met mij meedraag.

Ik voel Dennis om mij heen. In een ander, hoger, bewustzijn is hij aanwezig. Toch speelt zijn dood naar mijn idee geen rol in mijn begeleiding van nabestaanden. Ik zit daar niet als ouder van een overleden kind. Ja, ik heb die ervaring doorleefd, maar ben er, meen ik, niet anders door gaan handelen. Iedereen heeft een verleden, maakt dingen mee waardoor je groeit. Ik ken de pijn om een kind te verliezen. Toch voelt elke ouder van een overleden kind deze pijn anders. In mijn beleving staat deze ervaring los van de manier waarop ik mijn werk doe. Toch vind ik het werk van uitvaartverzorgers op momenten zwaar. Van nature ben ik geneigd deze zwaarte ook over te nemen. Door te mediteren en dicht bij mijzelf te blijven, houd ik mijzelf in balans. Ik ben niet bang voor de emoties die kunnen komen. Laat ze maar komen! Zonder verdriet kan er ook geen vreugde bestaan.”

Kracht gekregen

“Dennis is weggegaan. Dat heb ik niet kunnen voorkomen. Het enige waar ik wel invloed op heb, is accepteren wat het leven mij brengt. Ik kies er bewust voor niet in een slachtofferrol te stappen. De pijn is er toch wel. Die komt en gaat. Daarbij heb ik veel vertrouwen in het leven. Dat ik in mijn werk met de dood bezig ben, maakt mij des te bewuster van het leven. Het is niet vanzelfsprekend. Daarom is elke dag mooi. Mijn werk als uitvaartverzorgers is geen dag hetzelfde, zo ervaar ik het tenminste. Ik haal er veel voldoening uit en houd van de alertheid die het van mij vraagt. Als de dood daar is, zie ik bij de meeste mensen dat zij glashelder kunnen nadenken. Net of ze in een hogere staat van bewustzijn terecht komen. Als je elkaar daar treft, volgt alles in één vloeiende beweging, is mijn ervaring. Het overlijden van mijn kind heeft mij kracht gegeven. Het leven leerde mij dat ik kan leven met deze ervaring. Dat inzicht geeft mij het gevoel dat ik alles aankan!” ◀